

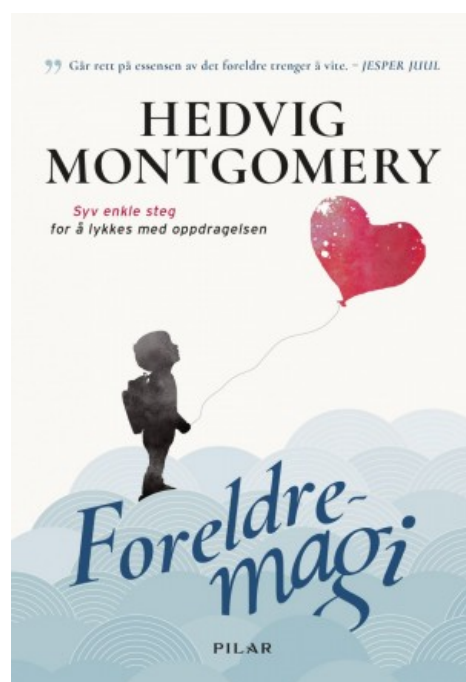
Litt magisk

Hedvig Montgomerys bøker om oppdragelse er lette å lese, men står tungt i faget.

TEKST

Annicken Martinez- Aasen

PUBLISERT 3. januar 2020

HEDVIG MONTGOMERY,
Foreldremagi, Miraklenes tid (0-2 år), Barnehageårene (2-6 år) og Barneskoleårene (6-13 år),
Pilar, 2018-2019.

Hedvig Montgomery var den første psykologen jeg hørte om som jobbet med reality-tv. Den gangen, for 20 år siden, lurte jeg på hvem hun var, og om psykologer kunne holde på med den slags. I dag lurer ingen lenger på hvem hun er, og diskusjonen handler nå om ekte terapi kan vises på tv eller ikke.

Forfatterskapet hennes går inn i rekken av andre faglig sterke forfattere som formidler psykologisk kunnskap på en anvendbar og tilgjengelig måte. Jeg liker det! For la oss være ærlige, de fleste av oss sitter igjen med mer kompetanse etter å ha lest en god sakprosabok enn etter å ha lest en tørr lærebok. I alle fall er det mye mer sannsynlig at man leser en popularisert fagbok helt ferdig.

«Fag omsettes til praktisk kunnskap, på en søtladen, men kraftfull og effektiv måte»

Foreldremagibøkene utgjør en serie på fem. Så langt har hun kommet med fire av bøkene, som alle tar for seg hvordan du kan være en god forelder: Miraklenes tid (0-2 år), Barnehageårene (2-6 år), Foreldremagi og Skoleårene (6-13 år). De fire bøkene lover syv enkle steg for å lykkes med oppdragelsen i en gitt alder. Foreldremagi er en oppsummering av hovedtemaene og tar kortfattet for seg hvert alderstrinn.

Hendig format, søte tegninger

Foreldremagibøkene kommer i hendig A5-format, og er på rundt overkommelige 250 sider. Designet med tekstbokser og tegninger gjør at man lett kommer videre i lesningen.

Når det er sagt, så er det illustrasjonene jeg liker minst ved serien. De minner om tegninger i dameblader rettet mot oss som har bikka førti. Forsiden er av en eller annen grunn inspirert av Banksy. Illustrasjonene i pastell gir en følelse av å lese om barn, så hensikten er nok god, men det blir litt for søtladent. Jeg vet at en pappa som har lest boka, syntes språket var litt for klissete. Jeg kan forstå hva han mener, men mistenker faktisk at det er illustrasjonene som blir for tydelige og forsterker det søtladne inntrykket.

Bøkene er letteste. De er ført i pennen av Eivind Sæther, en prisvinnende journalist, og utover at de er svært godt skrevet, tror jeg det særlig er tre ting som gjør dem så populære: faglig tyngde, bredt tilfang av praktiske eksempler og tydelige råd som faktisk er gjennomførbare.

Fag til folket

Uten referanser eller bruk av ekskluderende fagsjargong baker Montgomery inn kunnskap fra tilknytningsteori, familieterapi, det emosjonsfokuserede fagfeltet og utviklingspsykologi på en elegant og snedig måte. Gjennom hele serien skinner psykologifaget gjennom. Hun har et enormt tilfang av alderstilpassede eksempler man som forelder kjenner seg igjen i umiddelbart. Denne kombinasjonen gjør henne unik som fagformidler. Uten at det nevnes eksplisitt, lærer man fagkunnskap om blant annet temperament, personlighet, tilstandsavhengig fungering (ja, både barn og voksne blir mindre samarbeidsvillige av å være f.eks. sultne og trøtte), utviklingspsykologi, emosjonsregulering (for både barn og voksne), grunnprinsippene i «circle of security», tilknytningsteori, samspillskompetanse og konflikthåndtering. Alt man som forelder kan ha glede av å kunne noe om.

Bøkene definitive styrke er tilfanget av gjenkjennelige eksempler fra virkeligheten. Det er slående hvor godt hun kjenner barns verden og utviklingsnivå på et gitt alderstrinn. Som småbarnsforelder selv beskriver hun kunnskap jeg nå besitter fordi jeg selv har en treåring, men som jeg vet vil blekne for meg når mitt eget barn har blitt fem.

Rådene hun kommer med, er anvendbare og praktiske. Det er tydelig at hun har mange års erfaring i å veilede foreldre. Der hvor en del foreldreveiledningsverktøy er vanskelige å omsette i praksis, gjør Montgomery dette for deg i bøkene. En forelder kan ta opp boka, lese den, og møte barnet sitt på en annen måte etterpå. Rådene hun gir, er alltid formidlet med kunnskap og forståelse for barns behov og utvikling, og for voksnes tidvise strev. Det er ikke alltid like lett å være forelder, det vet hun, og det formidler hun godt. Hun klarer å være direkte i hva vi voksne bør gjøre og ikke, samtidig som hun med raushet gjennomgående formidler forståelse for at det kan være vanskelig og frustrerende å være forelder.

Båndet er det viktigste

Montgomerys viktigste budskap er at perfekte foreldre ikke finnes, og at det meste går bra, så lenge du bevarer det emosjonelle båndet mellom deg og barnet eller ungdommen din:

Det kommer innimellom til å kreve mer enn du aner, men det fineste ved alt sammen er dette: Bli du en bedre forelder, bli du også et bedre menneske. Det er med andre ord verdt innsatsen. Og alt dette starter altså med at du prøver å bevare båndet mellom dere. Det skal vare livet ut, så det må du verne om. Det er ditt livs viktigste oppgave (Foreldremagi, s. 10).

Hun formidler respekt for barnets egenverdi – og for barndommen, og ikke bare som en transportetappe til det å bli voksen. Du skal lede barnet ditt, men på en god måte. Hun tar avstand fra både kjeft og straff. Barn er ikke manipulative, slemme, utspekulerte. Men de kan bli sinte, frustrerte og fortvilede, og har få verktøy for å håndtere sterke følelser og situasjoner. Det er vi som må gi dem verktøyene, men vi trenger å besitte dem selv. Det er kjent stoff, men godt og tydelig skrevet. Alle som har barn selv, eller som møter foreldre og barn i jobben, vil kunne ha glede og nytte av å lese bøkene. Fag omsettes til praktisk kunnskap, på en søtladen, men kraftfull og effektiv måte.

Hver gang jeg leser i bøkene hennes, gleder jeg meg alltid ekstra mye til å være sammen med barna mine igjen. Hvis ikke det er litt magisk, så vet ikke jeg.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 57, nummer 1, 2020, side 62-63

TEKST

Annicken Martinez- Aasen, Klinisk spesialist i barn og unge, prosjektleder i Helseetaten, Oslo kommune

